

Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De lokale heffingen bestaan uit belastingen (bijvoorbeeld Onroerendezaakbelasting (OZB) en Parkeerbelasting), bestemmingsheffingen (Rioolheffing en Afvalstoffenheffing) en rechten (bijvoorbeeld Leges en Begraafrechten).

Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Het beleid lokale heffingen is vastgelegd in de nota Kostentoerekening tarieven 2017. Het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

Tarieven belastingen, rechten en bestemmingsheffingen

Tarieven Onroerendezaakbelastingen en overige belastingen

Op de Onroerendezaakbelastingen en overige belastingen wordt alleen een prijsindexatie toegepast van 2,3%. Belastinginkomsten komen ten gunste van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente.

Tarieven rechten en bestemmingsheffingen

Voor de tarieven van de rechten of retributies (waaronder de Leges) en de bestemmingsheffingen (zoals de Riool- en Afvalstoffenheffing) geldt dat deze 100% kostendekkend zijn, tenzij anders wordt besloten. De opbrengst van een recht of bestemmingsheffing mag niet meer bedragen dan 100% van de begrote kosten. Alleen de Vermakelijkhedenretributie is niet begrensd tot een maximum van 100% kostenverhaal en mag enigszins een overschrijding laten zien.

Loon en prijsindexering

Als uitgangspunt voor de tariefontwikkeling geldt indexering van alle tarieven met de indexeringspercentages van het Centraal Planbureau. Voor de prijsindex wordt voor 2023 een percentage van 2,3% gehanteerd, conform de zogenoemde IMOC (Prijs Materiële Overheidsconsumptie). In 2022 bedroeg deze indexering nog 1,4%. Voor de loonindex 2023 geldt het nieuwe percentage van 3,6%.

Deze indexen zijn vastgesteld in de maart-raming van het CPB en ook onderdeel van de kaderbrief en daarmee de begroting. Inmiddels zijn de indexen landelijk fors opgelopen. Door bij de belastingen, rechten en heffingen uit te gaan van de maart-raming weet het college de stijging van deze tarieven beperkt te houden.

Woonlasten

De lokale woonlasten bestaan in Zaanstad uit de OZB, Rioolheffing en Afvalstoffenheffing. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ontwikkeling van de woonlasten.

Soort heffing	Tarief 2023	Tarief 2022	Stijgingspercentage Inflatie + autonoom
Onroerendezaakbelastingen			
<i>Woningen</i>			
- eigenarenbelasting als percentage van de WOZ-waarde	0,0795%	0,0908%	2,3%

Soort heffing	Tarief 2023	Tarief 2022	Stijgingspercentage Inflatie + autonoom
<i>Niet-woningen</i>			
- eigenarenbelasting als percentage van de WOZ-waarde	0,3154%	0,3253%	2,3%
- gebruikersbelasting als percentage van de WOZ-waarde	0,2372%	0,2591%	2,3%
Afvalstoffenheffing	€ 347,83	€ 338,69	2,7%
Rioolheffing			
- tot 300 kubieke meter verbruikt water	€ 290,95*	€ 284,41	2,3%
- iedere 100 kubieke meter water daarboven	€ 96,98*	€ 94,80	2,3%

*kostendekkende tarieven inclusief 2,3% indexering zouden uitkomen op respectievelijk € 303,94 en € 101,34. Door net als in 2022 een korting vanuit de egalisatievoorziening toe te passen, blijft de werkelijke tariefstijging beperkt tot 2,3% ten opzichte van 2022.

Gemiddelde woonlasten per heffingseenheid 2023 t.o.v. 2022 Zaanstad

Lokale lasten	2023	2022	%
OZB*	€ 347,98	€ 340,16	2,3%
Afvalstoffenheffing	€ 347,83	€ 338,69	2,7%
Rioolheffing	€ 290,95	€ 284,41	2,3%
Totaal	€ 986,76	€ 963,26	

* Het bedrag OZB is afhankelijk van de WOZ-waarde van de woning.

Gemiddelde woonlasten 2022 ten opzichte van andere gemeenten

In vergelijking tot andere gemeenten, zijn de woonlasten in Zaanstad relatief hoog. Relatief omdat de woonlasten landelijk sterk uiteen lopen. In belangrijke mate wordt het veroorzaakt door de door gemeenten gemaakte keuzes, zoals: de wijze van kostenverhaal, het dekkingspercentage en waar de lasten worden neergelegd (eigenaar, gebruiker of beiden).

Gegevens over de landelijke ontwikkelingen op het gebied van de lokale heffingen worden gerapporteerd door het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Het COELO rapporteert jaarlijks over de woonlasten in 40 grote gemeenten (≥ 90.000 inwoners).

Woonlasten 2022 Zaanstad t.o.v. 39 andere grote gemeenten

	OZB-eigenaar	Reinigingsheffing (afvalstoffenheffing)	Rioolheffing	Woonlasten 2022
Zaanstad	€ 340,16	€ 338,69	€ 284,41	€ 963,26
Laagste	€ 207,00	€ 39,00	€ 108,00	€ 687,00
Hoogste	€ 766,00	€ 441,00	€ 295,00	€ 1.162,00
Gemiddelde	€ 347,00	€ 342,00	€ 186,00	€ 875,00

Bron: Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2022 COELO

Hoe de ontwikkelingen in 2023 zullen zijn, is nu nog niet inzichtelijk. De verwachting is dat het COELO medio januari de nieuwe gegevens publiceert.

Belastingopbrengsten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de lokale heffingen.

De begrote en werkelijke belastingopbrengsten:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2023	Begroting 2022	Realisatie 2021	Kosten dekking 2023
Belastingen				
Hondenbelasting	-	615	540	Nvt
Onroerendezaakbelastingen	38.703	37.344	37.810	Nvt
Roerende ruimtebelasting	58	57	73	Nvt
Parkeerbelasting	1.735	1.516	868	100,0%
Parkeervergunningen	447	437	568	Nvt
Parkeerautomatengelden	3.055	2.987	1.658	Nvt
Precariobelasting	316	309	311	Nvt
Reclamebelasting	384	376	310	Nvt
Reclameopbrengsten	906	906	615	Nvt
Toeristenbelasting	2.135	2.729	670	Nvt
Rechten en bestemmingsheffingen				
Afvalstoffenheffing	23.826	23.031*	22.758	97,7%
Begraafrechten	1.023	939	1.114	100,0%
BIZ-plan Stadshart Zaandam	182	182	187	100,0%
Leges Algemene dienstverlening	2.169	2.280	2.445	97,0%
Leges Omgevingsvergunningen	t/m 30-06-2023 2.970	5.791	5.772	t/m 30-06-2023 95,3%
	v/a 01-07-2023 3.602			v/a 01-07-2023 94,5%
Leges onder dienstverlening Europese dienstenrichtlijn	430	732	107	74,2%
Marktgelden	205	218	149	81,1%
Rioolheffing	23.131	22.374	22.463	97,5%
Vermakelijkhedenretributie	156	325	34	44,6%
Wielklemmen/wegslepen	253	253	0	100%
Zeehavengeld	131	131	190	Nnb
Totaal belastingen en heffingen	105.817	103.532	98.642	

* Bedrag wijkt af van hetgeen gepresenteerd in de B2022 omdat naast de opbrengst heffingen ook andere baten (Afvalfonds/Wecycle) waren opgenomen. Door deze aanpassing wordt alleen de opbrengst heffingen gepresenteerd.

** Bedrag wijkt af van begroting als gevolg van uitstel ingangsdatum nieuwe Omgevingswet, Hierop volgt in december 2022 een begrotingswijziging.

Belastingen

Hondenbelasting

Conform het coalitie akkoord, komt de Hondenbelasting met ingang van 2023 te vervallen.

Onroerendezaakbelasting en herwaardering WOZ

De waarde van de onroerende zaken is grondslag voor de OZB heffing. Op grond van het bepaalde in de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ), worden alle onroerende zaken binnen de gemeente jaarlijks opnieuw gewaardeerd.

De opbrengst OZB is de uitkomst van het tarief maal de WOZ waarde. De OZB tarieven worden onder meer afgeleid uit de waarde van alle onroerende zaken binnen de gemeente Zaanstad. Uitgangspunt is een gelijkblijvende opbrengst OZB ten opzichte van het voorgaande jaar. Bij de OZB opbrengst is rekening gehouden met een extra opbrengst aan OZB door een areaaluitbreiding van woningen en niet-woningen. Naast de areaaluitbreiding is er geen stijging in de opbrengst, behalve de indexatie van 2,3%.

Het uitgangspunt bij een gelijkblijvende opbrengst van de OZB is de 'vuistregel van communicerende vaten':

- als de waarde van de stad stijgt, moet het tarief dalen;
- als de waarde van de stad daalt, moet het tarief stijgen.

De tarieven voor de Roerende woon- en bedrijfsruimtebelasting (RWBB) zijn op grond van artikel 221 lid 3 van de Gemeentewet gelijk aan die van de OZB.

Parkeerbelasting

De tarieven betaald parkeren zijn geïndexeerd met 2,3%. De tarieven worden, conform de normale afrondingsmethodiek, afgerond op 5 eurocent. Voor sommige parkeerproducten kan de prijsstijging daardoor iets meer of minder zijn, omdat de niet-afgeronde tarieven de rekenbasis voor indexering vormen.

De mantelzorg parkeervergunning wordt ook voor 2023 gratis verstrekt.

Naheffingsaanslag 2023

Het tarief van de naheffingsaanslag wordt bepaald door de gemeentelijke kosten van naheffen en een basistarief van 1 uur Parkeerbelasting. Het Rijk schrijft jaarlijks een maximum tarief voor dat gemeenten als naheffingsaanslag mogen heffen. Indien de gemeentelijke kosten onder het maximum tarief uitkomen, dient de naheffingsaanslag naar beneden te worden bijgesteld. Het maximum tarief voor 2023 bedraagt € 72,90 (Staatsblad 31 augustus 2022).

Het tarief stijgt van € 61,85 in 2022 naar € 69,40 in 2023, inclusief de index van 2,3%; een tariefstijging van 12,2%. Deze tariefstijging wordt veroorzaakt door hogere personeels-, overhead- en kapitaallasten.

De inzet van de scanauto leidt tot een hoger aantal naheffingsaanslagen met minder inzet aan parkeercontroleurs. Een hoger aantal naheffingsaanslagen leidt echter wel tot meer inzet voor de administratieve afdoening. Verder stijgen de kapitaallasten als gevolg van investeringen in de parkeerautomaten. Deze moeten worden vernieuwd om de automaten up-to-date te houden.

*Verdeling van kosten en dekking volgens model:**Bedragen x € 1.000*

Dekking volgens model	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	1.426
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	-
Netto kosten taakveld	1.426
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	309
BTW	-
Totale kosten	1.735
Opbrengst heffingen	1.735
Dekking	100,0%

Precario- en Reclamebelasting

De tarieven van de Precario- en Reclamebelasting zijn conform het financieel kader geïndexeerd met 2,3%.

Reclameopbrengsten

De gemeente heeft reclamecontracten afgesloten met bedrijven voor het aanbrengen van verschillende soorten van reclame uitingen, bijvoorbeeld lichtmastreclame, reclame opabri's, sandwichborden en energiekasten. Deze contracten geven het bedrijf het alleenrecht om reclame op bepaalde plaatsen en op een vooraf vastgelegde wijze te tonen, tegen een overeengekomen vergoeding.

Bij het aangaan van een reclamecontract geldt onverkort de gemeentelijke regelgeving zoals de Welstandsnota en benodigde vergunning(en). Verder wordt uit het oogpunt op verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte en mede uit overweging van efficiency, de exploitatie van categorieën van buitenreclame bij voorkeur uitbesteed aan één partij. Dat draagt bij aan het niveau van uniformiteit van reclame-uitingen. Tevens rust op de reclamepartij de verplichting voor het schoon en heel houden van de reclame-uiting.

Toeristenbelasting

Conform het financieel kader zijn de tarieven Toeristenbelasting voor 2023 geïndexeerd met 2,3%. Vermindering van het bezoekersaantal met 25% door de nasleep van corona, leidt tot een minderopbrengst van € 700.000 als financiële consequentie. De minderopbrengst wordt gedekt uit de corona reserve.

Op de raadsvergadering van 8 november 2022 is amendement E aangenomen; minderjarigen tot 16 jaar krijgen korting van 50% op het tarief Toeristenbelasting.

Rechten en bestemmingsheffingen

Onder de rechten (ook wel retributies genoemd) vallen de Begraafrechten, Leges, Marktgelden, Vermakelijkhedenretributie Zaanse Schans en het Zeehavengeld. De bestemmingsheffingen zijn de Afvalstoffen- en de Rioolheffing. Voor de rechten en bestemmingsheffingen mag maximaal 100% aan kosten worden verhaald. De kostendekkendheid wordt onder de 100% gehouden omdat bij

overschrijding het risico bestaat dat de Verordening door de rechter (deels) onverbindend wordt verklaard. Alleen de Vermakelijkhedenretributie is niet begrensd tot een maximum van 100% kostenverhaal en mag enigszins een overschrijding laten zien.

Afvalstoffenheffing

De kosten voor inzameling en verwerking van huishoudelijk afval zijn toegenomen. Hiervan heeft een deel betrekking op het doorgaan van de extra GFT inzamelroute in de zomermaanden. Verder is sprake van loon- en prijsstijgingen bij de verwerkingskosten (HVC) en is een sterke toename zichtbaar van de tonnages in te zamelen grof huishoudelijk afval.

Om deze kostenstijgingen op te vangen, zou het tarief met 6,2% moet stijgen om kostendekkend te zijn. Echter door de egalisatievoorziening niet verder op te bouwen en door een bijdrage vanuit de algemene middelen, kan de tariefstijging beperkt blijven tot 2,7% (€ 9,14) tot een totaal bedrag van € 347,83.

Verdeling van kosten en dekking volgens model:

Bedragen x € 1.000

Dekking volgens model	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	23.809
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	1.878
Netto kosten taakveld	21.931
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	947
BTW	1.547
Totale kosten	24.425
Opbrengst heffingen	23.826
Dekking	97,7%*

* kostendekkendheid is inclusief opbrengsten derden die niet in dit dekkingsmodel zijn opgenomen. Als gevolg hiervan een rekenkundige afwijking van +0,2%

Begraafrechten

Conform het financieel kader zijn de tarieven Begraafrechten voor 2023 geïndexeerd met 2,3%. Een deel van de kosten van de begraafplaatsen wordt toegerekend aan de openbare ruimte. De begraafplaatsen hebben daarmee een brede maatschappelijke betekenis als plek voor rust en bezinning. Door het toerekenen van delen van begraafplaatsen aan de openbare ruimte, worden minder onderhoudskosten toegerekend aan de begraafplaatsen.

Conform het coalitieakkoord is voor de ten laste van de algemeen begroting komende directe onderhoudskosten circa € 77.400 in dekking voorzien vanuit de € 300.000 extra middelen intensivering onderhoud Openbare Ruimte. Hiermee blijft de tariefstijging beperkt tot 2,3% met een kostendekking van 100%.

Op de raadsvergadering van 8 november 2022 is amendement D aangenomen. Hiermee is een termijn voor twee jaren opengesteld (2023-2024) voor het omzetten van een bestaand graf naar een graf voor onbepaalde tijd.

Verdeling van kosten en dekking volgens model:

Bedragen x € 1.000

Dekking volgens model	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	729
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	729

Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	294
BTW	0
Totale kosten	1.023
Opbrengst heffingen	1.023
Dekking	100%

BIZ-heffing Stadshart Zaanstad

De raad heeft bij besluit 2018/18177 de Verordening Bedrijven investeringszone Stadshart Zaanstad vastgesteld voor een periode van 5 jaar; 2019 t/m 2023. Van de Verordening maakt onderdeel uit, een door college en het bestuur Stichting Stadshart Zaanstad (BIZ-bestuur) ondertekende uitvoeringsovereenkomst en een plattegrond met de aangewezen straten in de binnenstad van Zaanstad.

De BIZ-bijdrage wordt geheven van de gebruiker van een niet-woning (bedrijf, instelling ed.). Indien een onroerende zaak bij het begin van het kalenderjaar niet in gebruik is, wordt de BIZ-bijdrage van de eigenaar geheven. De bijdrage wordt vastgesteld naar de WOZ-waarde van belastingjaar 2019.

In de begroting is een reservering opgenomen ter hoogte van de geraamde bruto opbrengst van €182.000. Hierop worden de geraamde kosten voor heffing en invordering (perceptiekosten) van 2,5% in mindering gebracht. Per saldo resteert € 177.450 om af te dragen aan het BIZ-bestuur. Deze afdracht wordt in de vorm van een subsidie verstrekt; aan het begin van het jaar 75%. Op basis van de definitieve vaststelling van de BIZ-opbrengst, wordt het restant van het subsidiebedrag uitgekeerd. De subsidie kan worden aangewend voor investeringen binnen het aangewezen gebied (de BIZ-zone). De investeringen zijn aanvullend op de werkzaamheden die de gemeente al doet.

Leges

Nieuwe wetgeving

Nieuwe Omgevingswet gaat in op 1 juli 2023

Minister De Jonge heeft op 14 oktober jl. bekend gemaakt dat de per 1 januari 2023 aangekondigde nieuwe Omgevingswet (en hiermee ook de Wet Kwaliteitsborging), met een half jaar is uitgesteld naar 1 juli 2023. Door dit uitstel is – naast een Leges Verordening 2023 Omgevingswet - ook een Leges Verordening op grond van de bestaande wetgeving (Wabo) opgesteld over de periode 1 januari t/m 30 juni 2023.

Nieuwe Leges Verordening

De aan de nieuwe wetgeving (OW en Wkb) aangepaste Verordening heeft grote impact: fiscaal juridisch, financieel en uitvoeringstechnisch. Hoofdstuk 2 van de Leges Verordening is aanzienlijk gewijzigd. Bij inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving, kan op basis van de oude Verordening niet meer worden geheven. Het heeft impact op de gemeentelijke kosten en opbrengst. Binnen de organisatie wordt hard gewerkt aan de implementatie van de nieuwe wetgeving.

Omgevingswet (OW)

De Omgevingswet heeft gevolgen voor de Leges heffing van gemeenten, provincies en waterschappen. Het geeft decentrale overheden meer beleidsvrijheid bij het stellen van regels over de fysieke leefomgeving. Er kan worden gekozen voor zorgplichten, verboden, maatwerkvoorschriften, meldingsplichten en vergunningplichten. De gemaakte keuzes hebben gevolgen voor de omvang van de werkzaamheden en daarmee voor de kosten die via Leges heffing kunnen worden verhaald. Voorbeelden: voor een melding is geen Leges heffing mogelijk, voor een vergunning wel. Onder de Omgevingswet vervalt het Leges verbod voor milieubelastende activiteiten, waardoor Leges voor milieuvergunningen mogelijk zijn.

Wet Kwaliteitsborging (Wkb)

Gelijktijdig met de Omgevingswet treedt de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. Gevolg hiervan is dat voor bouwwerken uit gevolgklasse 1 (o.a. grondgebonden woningen - met uitzondering van een flatwoning - en kleinere bedrijfspanden) geen bouwtechnische toets meer wordt uitgevoerd door de gemeente. Dit wordt bij private partijen belegd.

Financiële consequentie

Uitstel van de nieuwe wetgeving heeft een verlaging van zowel de baten als de lasten tot gevolg, o.a. rondom de voorfase bij de vergunningaanvraag.

De inwerkingtreding van de OW en Wkb wordt uitgesteld tot naar verwachting 1 juli 2023. Dit is het uitgangspunt bij deze wijziging. Hierdoor wordt uitgegaan van 50% oude wetgeving (tot en met 30 juni) en 50% nieuwe wetgeving (vanaf 1 juli). Het uitstel van de OW met een half jaar resulteert voor 2023 in een voordeel (- € 0,06 mln.). In de begrotingswijziging presenteren we een nadeel van € 0,16 mln. Dit komt door lasten die elders in de begroting zijn verantwoord.

Voor hoofdstuk 2 van de Leges (combinatie oude wetgeving en vanaf 1 juli 2023 de Omgevingswet) is de berekende kostendekkendheid 94,8%. Dit percentage ligt lager ten opzichte van 2022. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door de nog bestaande onzekerheden in prognoses en tijdsbestedingen rondom de Omgevingswet. Anderzijds door indexatie en een hoger overheadstarief. Het saldo heeft geen direct effect voor de begroting, omdat een deel van de toe te rekenen Leges al in de begroting zijn gedekt. Daarnaast wordt een deel van de lasten extracomptabel toegerekend. In december zal hiervoor een begrotingswijziging worden voorgelegd.

Kruissubsidiëring

Binnen hoofdstuk 1 en 2 is kruissubsidiëring mogelijk en mag de opbrengst maximaal 100% kostendekkend zijn. Voor hoofdstuk 3 geldt een kostendekkendheid van 100% binnen de paragraaf.

Hoofdstuk 1: Leges Algemene Dienstverlening

De producten in hoofdstuk 1 bestaan voor 95% uit diensten die geleverd worden aan individuele inwoners zoals informatie uit het Gemeentearchief, paspoorten, identiteitskaarten, rijbewijzen en huwelijksvoltrekkingen. Ongeveer 5% van de diensten wordt geleverd aan (kleine) ondernemers zoals standplaatsen en vergunningen Winkeltijdenwet. Conform het financieel kader zijn de legestarieven voor 2023 geïndexeerd met 2,3%.

Op de raadsvergadering van 8 november 2022 is amendement L 'Leges gehandicaptenparkeerkaart' aanvaard, waarbij het tarief 2022 alleen met 2,3% is geïndexeerd.

Verdeling van kosten en dekking volgens model

Bedragen x € 1.000

Dekking volgens model	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	1.445
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	1.445
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	791
BTW	0
Totale kosten	2.235
Opbrengst heffingen	2.169
Dekking	97,0%

Hoofdstuk 2: Leges onder dienstverlening (omgevingsvergunningen)

De producten in hoofdstuk 2 betreffen met name de dienstverlening voor het verlenen van omgevingsvergunningen op het gebied van bouwen (bijna 95%). Daarnaast betreft het vergunningaanvragen voor sloop, asbestverwijdering, het maken van een uitrit, kap en monumenten.

Conform het financieel kader zijn de Leges tarieven voor 2023 geïndexeerd met 2,3%.

Verdeling van kosten en dekking volgens model:

Dekking volgens model (t/m 30-06-2023)	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	2.018
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	2.018
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl (omslag)rente	1.035
BTW	65
Totale kosten	3.117
Opbrengst heffingen	2.970
Dekking	95,3%

Dekking volgens model (vanaf 01-07-2023)	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	2.472
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	2.472
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl (omslag)rente	1.270
BTW	71
Totale kosten	3.812
Opbrengst heffingen	3.602
Dekking	94,5%

Voor hoofdstuk 2 van de Leges (combinatie oude wetgeving en vanaf 1 juli 2023 de Omgevingswet) is de berekende kostendekkendheid 94,8%.

Er moet nog ervaring worden opgedaan met de werkwijze vanuit de nieuwe wetgeving OW en Wkb. Hierdoor zijn er nog onzekerheden in prognoses en tijdsbestedingen. Om deze reden wordt voor 2023, incidenteel als risicodekking, uitgegaan van een lagere kostendekking. In 2024 kan weer van het uitgangspunt 100% kostendekking worden uitgegaan.

Hoofdstuk 3: Leges onder dienstverlening Europese dienstenrichtlijn

Binnen hoofdstuk 3 worden vrijwel alle diensten geleverd aan (kleine) ondernemers zoals horeca-exploitatievergunningen en evenementenvergunningen (buurtheesten, kleine braderieën, Koningsdag, muziekfestivals e.d.). Deze vergunningen dragen bij aan een prettig leef- en vestigingsklimaat in onze stad en de regionale en landelijke promotie van Zaanstad.

Het percentage kostendekking is lager omdat met het huidige coalitie akkoord de tarieven voor de kleine evenementen en herdenkingsplechtigheden, voor vier jaar worden 'bevroren'.

De tariefstelling 2023 van de Leges 'Kinderopvang' en 'Gastouderopvang' is verlaagd naar de tariefstelling 2021. Dekking van de minderopbrengst totaal € 18.725 vindt plaats vanuit de algemene middelen en wordt verwerkt bij de voorjaarsnota 2023.

De overige tarieven zijn naar 100% kostendekkend gebracht. De kostendekking voor hoofdstuk 3 komt als gevolg daarvan uit op 82,73%.

Op de raadsvergadering van 8 november 2022 is amendement G.2 'Leges evenementen categorie B' aanvaard, waarbij de tarieven 2022 alleen met 2,3% zijn geïndexeerd.

Verdeling van kosten en dekking volgens model:

Bedragen x € 1.000

Dekking volgens model	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	359
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	359
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	220
BTW	0
Totale kosten	579
Opbrengst heffingen	430
Dekking	74,2%

Marktgelden

De Marktgelden worden verhoogd met 16,6%, van € 0,66 naar € 0,77 per m2 marktkraam. Deze tariefstijging wordt verklaard door hogere personeels- en overheadlasten en een lager geraamde bezetting. De verwachte kosten voor 2023 zijn toegenomen, terwijl de verwachte bezetting van de markt licht is gedaald.

Op de raadsvergadering van 8 november 2022 is amendement F 'Leges Marktgelden' aanvaard, waarbij de tarieven 2022 alleen met 2,3% zijn geïndexeerd.

Verdeling van kosten en dekking volgens model:

Bedragen x € 1.000

Dekking volgens model	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	156
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	156
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	63
BTW	12
Totale kosten	232
Opbrengst heffingen	205
Dekking	88,1%

Rioolheffing

Het tarief Rioolheffing volgt het gemeentelijk uitgangspunt van indexering van het tarief, maar de Zaanse inwoner krijgt een deel van de Rioolheffing als korting terug. Hierdoor blijft de tariefstijging ten opzichte van 2022 beperkt tot 2,3%. Door een korting van € 12,99 (4,27%) stijgt de aanslag naar € 290,95 en neemt met € 6,54 toe. Als gevolg van de korting wordt 976.000 uit de voorziening onttrokken.

Verdeling van kosten en dekking volgens model:

Bedragen x € 1.000

Dekking volgens model	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	21.424
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	21.424
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	1.615
BTW	679
Totale kosten	23.718
Opbrengst heffingen*	23.131
Dekking	97,5%

In 2014 heeft het Rijk de gemeenten met hogere onderhoudslasten als gevolg van een 'slappe bodem' (veengrond) financieel gecompenseerd. Zaanstad ontvangt hiervoor jaarlijks € 587.000 via de Algemene Uitkering. Deze uitkering wordt gebruikt voor de dekking van het rioolbeheer.

Vermakelijkhedenretributie (VMR)

Op 1 februari 2021 is de Vermakelijkhedenretributie (VMR) Zaanse Schans in werking getreden. Uitgangspunt is een kostendekkend tarief als kostenverhaal voor de gemeentelijke voorzieningen ten behoeve van de Zaanse Schans.

Door macro-economische omstandigheden (inflatie), de oorlog in Oekraïne en de corona pandemie is het aantal bezoekers voor 2023 lastig te voorspellen. Het aantal bezoekers aan de Zaanse Schans is naar beneden bijgesteld naar 625.000. Dit is tweeledig: een daling van het aantal bezoekers in de nasleep van corona en het gemiddeld aantal bezoeken per betaalde vermakelijkheid (zoals museum ed.) is gewijzigd van 1,5 naar 0,5.

Een kostendekkend tarief vereist een tariefverhoging naar € 0,56 per bezoek, met een opbrengst van € 350.000. Om het herstel van misgelopen inkomsten na de corona pandemie te bevorderen, is het onwenselijk om de kosten volledig te verhalen. Omdat de reden ligt in het lagere aantal bezoekers, is het mogelijk om geen tariefstijging door te voeren en de lagere opbrengst van € 193.750 (€ 350.000 - € 156.250) te dekken uit de corona reserve. Het tarief blijft daarbij gehandhaafd op € 0,25 per bezoek aan een betaalde vermakelijkheid.

Wielklemmen/wegslepen

Zaanstad handhaaft fiscaal rechtelijk op voertuigeigenaren die niet betalen door middel van een naheffingsaanslag. Met ingang van 2020 wordt gebruik gemaakt van de wielklem (2019/15590, 2019/169123). Het tarief wielklemmen wordt met 1,6% lager vastgesteld op € 116,37 (2022: € 118,25). Het tarief voor het wegslepen stijgt met 5,1% naar € 360,08 (2022: € 342,50).

*Verdeling van kosten en dekking volgens model:**Bedragen x € 1.000*

Dekking volgens model	
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	182
Inkomsten taakvelden, excl. Heffingen	-
Netto kosten taakveld	182
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	71
BTW	-
Totale kosten	253
Opbrengst heffingen	253
Dekking	100,00%

Zeehavengeld

Gemeente Zaanstad stemt op basis van Europese regelgeving (anti-concurrentiebeding ten aanzien van andere lidstaten) jaarlijks de tarieven af op die van de gemeente Amsterdam. De tarieven van Amsterdam worden pas in januari bekend. De tariefstelling van de Zaanse Verordening Zeehavengeld wordt hierdoor - zoals elk jaar - later aan de raad voorgelegd.

Kwijtschelding

Kwijtschelding kan worden verleend voor de Afvalstoffenheffing, Rioolheffing en Hondenbelasting (voor de eerste hond). Zaanstad hanteert een kwijtscheldingsnorm van 100% en voert daarmee een maximaal kwijtscheldingsbeleid. Kwijtschelding kan onder meer worden verleend indien men:

- AOW ontvangt, eventueel aangevuld met een klein pensioen
- een bijstandsuitkering ontvangt
- een inkomen uit werk heeft dat niet hoger is dan een bijstandsuitkering
- studiefinanciering ontvangt en niet al te hoge bijverdiensten heeft
- een zakgeldregeling heeft.

Daarnaast kunnen personen die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefenen, de zogenoemde kleine ondernemers, sinds 1 april 2011 ook in aanmerking komen voor kwijtschelding van hun privé-belastingsschulden. Het beleid 'Kwijtschelding ondernemers' loopt t/m 31 december 2022 en zal opnieuw aan college en raad worden voorgelegd.

In 2022 zijn 3.229 verzoeken om kwijtschelding geautomatiseerd afgehandeld. Daarnaast zijn 2.129 verzoeken handmatig afgedaan, waarvan 1.255 geheel of gedeeltelijk zijn toegewezen. De verwachte eindstand van geheel of gedeeltelijk toegewezen verzoeken, is circa 5.300 verzoeken.

De uitkomsten van de kwijtschelding worden doorberekend in de jaarlijkse tariefstelling van de Afvalstoffen-, Rioolheffing en Hondenbelasting. Met ingang van 2023 komt, conform het coalitie akkoord, de Hondenbelasting echter te vervallen

Tabel 5: Kwijtschelding heffingen

Bedragen x € 1.000

Heffing	Begroot 2023	Begroot 2022	Rekening 2021
Afvalstoffen	1.843	1.795	1.715
Rioolheffing	1.542	1.575	1.458
Hondenbelasting	0	30	33
Totaal	3.385	3.400	3.206